

Ministerie van Financiën
Directoraat-generaal voor Fiscale Zaken
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

www.internetconsultatie.nl

Briefnummer
19/10.298/DJS

Onderwerp
Eerste internetconsultatie nieuwe
groepsregeling

Den Haag
25 juli 2019

Telefoonnummer
070-3490432
E-mail
sinke@vnoncw-mkb.nl

Geachte dames en heren,

VNO-NCW en MKB-Nederland hebben met belangstelling kennisgenomen van de eerste internetconsultatie nieuwe groepsregeling in de vennootschapsbelasting. Het ter consultatie voorgelegde document bevat de achtergronden bij het huidige fiscale eenheidsregime en de aanleiding voor de heroverweging van dat fiscale eenheidsregime. Voorts wordt een viertal oplossingsrichtingen geschetst.

De beschreven randvoorwaarden voor een (nieuwe) groepsregeling zijn: robuust en juridisch bestendig (EU-rechtelijke houdbaar), een regeling voor de lange termijn, niet vatbaar voor misbruik en zonder budgettaire risico's. De regeling moet ook bijdragen aan een goed fiscaal ondernemingsklimaat. Logische en begrijpelijke randvoorwaarden die passen bij ordentelijke wetgeving. In deze bijdrage leest u onze vragen en opmerkingen bij de voorgestelde oplossingsrichtingen en de antwoorden op specifieke vragen. Hierbij hebben wij ons mede gebaseerd op eigen onderzoek naar 13 groepsregimes in Europa¹. Samen met onze leden die deze regimes in de praktijk toepassen hebben we deze groepsregimes beoordeeld op kenmerken die relevant zijn voor ondernemers.

Samenvatting

VNO-NCW en MKB-Nederland zijn van mening dat de fiscale eenheid essentieel is:

- belastingheffing sluit aan bij de economische realiteit
- de administratieve lasten voor ondernemers wordt verlicht
- de belastingwet is uitvoerbaar voor ondernemer en Belastingdienst

¹ Nederland, Spanje, Frankrijk, Duitsland, Denemarken, Portugal, Italië, Oostenrijk, Polen, Verenigd Koninkrijk, Zweden, België en Noorwegen.

- concernvorming wordt niet belemmerd door fiscale regels
- (aanpassing van) de juridische structuur heeft geen invloed op de belastingdruk

Uit de internationale vergelijking volgt dat het Nederlandse systeem het beste scoort op de kenmerken die voor ondernemers relevant zijn. VNO-NCW en MKB-Nederland zijn daarom van mening dat afschaffing van de fiscale eenheid schadelijk is voor het Nederlandse ondernemersklimaat. Het zou daarom goed zijn als het ministerie aangeeft op welke manier het bestaande systeem behouden kan blijven, en onderzoek doet naar mogelijkheden om de houdbaarheid van de fiscale eenheid te verbeteren.

VNO-NCW en MKB-Nederland zijn van mening dat een compleet nieuw regime evengoed juridische en budgettaire risico's heeft. Dat het inpassen van een nieuw regime in het Nederlandse stelsel gepaard gaat met overgangsproblematiek, administratieve lasten en uitvoeringsrisico's voor de Belastingdienst. Bedacht moet worden dat een ander regime bovendien niet dezelfde voordelen zal bieden als het huidige regime van de fiscale eenheid.

Uiteraard zijn wij bereid om onze reactie desgewenst nader toe te lichten.

Hoogachtend,

mw. G. Dolsma
Wvd. Directeur Economische Zaken

Bijlage

Oplossingsrichting 1. Continuëren huidige fiscale-eenheidsregime met bestaande spoedreparatiemaatregelen en indien nodig uitbreiden reparatiemaatregelen

Een transparant en handhaafbaar fiscaal stelsel en het bevorderen van ondernemerschap en economische groei kunnen elkaar versterken. Daarvoor is vereist dat fiscaliteit zo veel mogelijk aansluit bij de bedrijfseconomische realiteit van de onderneming. De huidige fiscale eenheid zorgt daarvoor, omdat voor de belastingheffing wordt gekeken naar de onderneming als geheel en niet naar de verschillende onderdelen afzonderlijk. De fiscale eenheid sluit aan bij de manier zoals ook de ondernemer kijkt naar zijn onderneming en in veel gevallen ook bij de commerciële geconsolideerde verslaglegging. Met andere woorden, de onderneming wordt fiscaal als een eenheid behandeld omdat die ook economisch een eenheid is. Het kerndoel is dat de fiscale behandeling van een concern niet wordt beïnvloed door de juridische structuur. De concerngedachte is het voornaamste kenmerk van de fiscale eenheid en behoud van dat principe staat voor ondernemers in Nederland op de eerste plaats. Concernvorming is immers een veel voorkomende vorm waarop ondernemingen (van klein tot groot) zich organiseren vanwege bedrijfseconomische redenen (zoals schaalvoordelen, diversificatie van de bedrijfsactiviteiten, aansprakelijkheidsrisico's, etc.). De fiscale eenheid draagt bij aan een goed fiscaal ondernemingsklimaat.

Het fiscale eenheidsregime biedt ondernemingen (van mkb tot multinational) en Belastingdienst grote administratieve voordelen. Er is vanwege de fiscale eenheid sprake van één belastingplichtige, waardoor die onderlinge transacties als gevolg van consolidatie niet zichtbaar zijn. Dankzij de fiscale eenheid worden belastbare resultaten van verschillende onderdelen van het concern gesaldeerd. Transacties binnen de fiscale eenheid worden geëlimineerd zodat daaraan geen fiscale gevolgen zijn verbonden (behoudens bij verbreking van de fiscale eenheid). Een ander belangrijk voordeel is dat overdracht, herstructurering, hergroepering of splitsing binnen de fiscale eenheid eenvoudig mogelijk is zonder fiscale consequenties. De fiscale eenheid is van grote waarde omdat het helpt de enorme complexiteit in de vennootschapsbelasting terug te dringen en daarmee de druk die er ligt op de toch al schaarse uitvoeringscapaciteit te verminderen. Het grote aantal fiscale eenheden spreekt voor zich. Bijkomend voordeel bij behoud van de fiscale eenheid is dat overgangsrecht achterwege kan blijven.

VNO-NCW en MKB-Nederland pleiten dus voor behoud van de fiscale eenheid. Nu de Europeesrechtelijke risico's zorgvuldig zijn gerepareerd, is er in beginsel geen juridische of budgettaire reden om de fiscale eenheid inclusief consolidatiegedachte af te schaffen of te vervangen door een ander regime. Tijdens de parlementaire behandeling van de reparatiemaatregelen was het kabinet heel duidelijk², de meest kwetsbare elementen zijn hiermee gerepareerd en er zijn bij het Europese Hof geen zaken aanhangig met betrekking tot de fiscale eenheid.

Desondanks worden mogelijke nieuwe procedures en budgettaire gevolgen genoemd als reden voor een nieuwe groepsregeling. De vraag is of dit terecht is. Welke minder kwetsbare elementen resteren er nog en hoe moeten we die beoordelen? Tijdens de startbijeenkomst is gewezen op twee elementen: gebrek aan verrekenprijscorrecties en de earningsstrippingmaatregel. Ter zake van het eerste element is door professor Douma aangeven dat dit element Unierechtelijk acceptabel is, omdat de antimisbruikjurisprudentie van het Hof

² Kamerstukken II 2018/2019, 34 959, nr. 7, p. 12

van Justitie EU niet van toepassing is op transfer pricing. Ten aanzien van de earningsstrippingmaatregel kan worden opgemerkt dat er geen Europeesrechtelijk risico is omdat voeging van een buitenlandse dochter niet leidt tot een hogere belastbare EBITDA. Bovendien staat de ATAD-Richtlijn expliciet toe dat de belastbare EBITDA wordt bepaald op groepsniveau, zelfs als er geen fiscale-eenheidsregime zou bestaan. Ook andere lidstaten hebben de earningsstrippingmaatregel op groepsniveau geïmplementeerd.

Al met al concluderen wij dat geen sprake is van wezenlijke risico's ter zake van genoemde elementen. Daarmee ontbreekt ook een fiscaal-juridische of budgettaire noodzaak om op zoek te gaan naar een nieuwe groepsregeling.

Vraag 1

Vindt u het risico van invoering van mogelijke aanvullende reparatiemaatregelen naar aanleiding van eventuele nieuwe negatieve rechterlijke uitspraken, de hiermee gepaarde rechtsonzekerheid en de mogelijke budgettaire consequenties aanvaardbaar bij een keuze voor het behoud van de huidige fiscale eenheid?

- Wij begrijpen dat de wetgever niet verrast wil worden door de jurisprudentie en dat zoveel mogelijk voorkomen moet worden dat we achteraf zaken moeten repareren. Ook ondernemers zijn niet gebaat bij de veelal ingewikkelde reparatiewetgeving. Echter, met het repareren van de fiscale eenheid heeft de Nederlandse wetgever de fiscale eenheid zorgvuldig in lijn gebracht met het Europese recht. Daarmee is de rechtsonzekerheid weggenomen en is het budgettaire risico voor de overheid afgewend.
- Het is onduidelijk waarom desondanks in het keuzedocument wordt aangegeven dat nog steeds sprake is van rechtsonzekerheid en budgettaire consequenties. Het beeld dat wordt opgeroepen kunnen wij dan ook niet rijmen met de uitspraken van de Staatssecretaris tijdens het Kamerdebat³: *“voor enkele andere elementen van de fiscale-eenheidsregeling die nu nog niet zijn meegenomen, moet nog blijken in hoeverre zij strijdig zijn met Europees recht en of er bijvoorbeeld een rechtvaardigingsgrond bestaat om ze toch te houden. Daarvoor moeten wij gewoon de ontwikkelingen in de praktijk goed in de gaten houden. (...) Overigens hebben we nog geen concrete aanwijzingen dat er nu al elementen zijn die we nog niet hebben meegenomen in die aanpassing. (...) En er zijn — ter bevestiging daarvan — op dit moment bij het Europese Hof ook nog geen zaken aanhangig gemaakt met betrekking tot Nederlandse fiscale-eenheidsregeling. Dat geeft dus eigenlijk aan dat wij denken dat wij op dit moment de goeie lijn te pakken hebben.”* Het zou helpen om duidelijkheid te krijgen omtrent de overwegingen van het kabinet die ten grondslag liggen aan de behoefte om ondanks de reparaties toch op zoek te gaan naar een nieuw systeem. Zoals aangegeven zien wij geen wezenlijke risico's ter zake van de fiscale eenheid.
- Voorts wijzen wij erop dat de andere regimes in Europa niet zonder risico's zijn, de jurisprudentie is niet eenduidig. Het inruilen van een fiscale eenheid met de consolidatiegedachte vanuit het idee dat aan andere regimes geen risico's zijn verbonden achten wij geen correcte voorstelling van zaken. Gesteld voor die keuze ligt het naar ons oordeel voor de hand om te behouden wat we kennen en waar mogelijk te versterken.
- In het belang van het ondernemersklimaat zou meer aandacht moeten worden geschonken aan de mogelijkheden waarop de fiscale eenheid behouden kan blijven. Daarbij zou ook de grensoverschrijdende fiscale eenheid niet op voorhand moeten worden uitgesloten maar

³ Handelingen II 2018/2019, 50, item 3, p. 14

juist nader kunnen worden onderzocht op die punten waar het de EU bestendigheid van de fiscale eenheid kan verbeteren.

- Dit is het moment om uitgebreid onderzoek te doen naar allerlei varianten. Door nu daarin te investeren kan Nederland gidsland worden voor een op den duur in te voeren Europese winstbelasting waarin consolidatie een belangrijk aspect is. Daarmee doelen wij niet op de CC(C)TB, maar een echte geharmoniseerde Europese grondslag met volledige consolidatie. Een competitief regime voor Europa in de wereld. Een systeem dat voor alle ondernemingen optioneel is en met een *one-stop-shop*. Voor landen met een relatief kleine open economie is essentieel dat er een realistische verdeelsleutel komt, en het tarief een nationale aangelegenheid blijft.

Oplossingsrichting 2. Het volledig afschaffen van de regeling van de fiscale eenheid

Een belangrijke reden dat VNO-NCW en MKB-Nederland pleiten voor behoud van de fiscale eenheid is gelegen in de voorname rol die de fiscale eenheid speelt bij het terugdringen van de administratieve lasten die gepaard gaan met de heffing van de vennootschapsbelasting. Met name het mkb heeft veel baat bij de fiscale eenheid. Van de 100.000 fiscale eenheden met 200.000 gevoegde dochtermaatschappijen is 90% mkb. Als de fiscale eenheid zou worden afgeschaft moeten al die vennootschappen apart aangifte gaan doen. Dat zal leiden tot een aanzienlijke stijging van de administratieve lasten voor ondernemers. Als we ervan uitgaan dat de administratieve lasten voor één aangifte vennootschapsbelasting € 1.500 belopen, dan hebben we het over een toename van administratieve lasten van circa € 300 mln. Daar komen de additionele advieskosten en de extra uitvoeringskosten voor de Belastingdienst bij. Aparte aangiftes betekent ook een veel groter aantal aanslagen die moeten worden beoordeeld en mogelijk meer bezwaar- en beroepschriften. Wij begrijpen daarom niet waarom in het schematisch overzicht van het keuzedocument de gevolgen qua administratieve lasten als 'niet van toepassing' zijn beoordeeld. De gevolgen op het terrein van de administratieve lasten zullen ingrijpend zijn. Bestaande situaties zullen moeten worden aangepast en herijkt.

Deze administratieve lasten worden verder versterkt door de toegenomen documentatieverplichtingen ten aanzien van de te hanteren verrekenprijzen voor transacties tussen de vennootschappen onderling. Gelet op het belang van correcte belastingheffing eist in de praktijk de documentatieverplichtingen voor *intercompany* transacties voor transacties buiten fiscale eenheid immers meer aandacht op dan transacties binnen fiscale eenheid.

Zoals aangegeven beziet de ondernemer zijn activiteiten als één geheel. Wanneer hij zijn activiteiten heeft onderverdeeld in verschillende entiteiten doet hij dit uit ondernemersmotieven. De mogelijkheid van het vormen van de fiscale eenheid komt dus overeen met zijn bedrijfseconomische realiteit. Fiscaliteit sluit aan bij hoe de ondernemer naar zijn onderneming kijkt. Het afschaffen van de fiscale eenheid leidt er dan toe dat de fiscaliteit mogelijk leidend zou worden voor ondernemersbeslissingen hetgeen naar onze mening niet wenselijk is.

Vraag 2

Op welke wijze zou u de eventuele budgettaire opbrengst als gevolg van het (sec) afschaffen van de fiscale-eenheidsregeling willen aanwenden?

- Bij de totstandkoming van wetgeving spelen naast wetstechnische en beleidsmatige aspecten vanzelfsprekend ook budgettaire aspecten een rol. Echter, tot het moment dat niet duidelijk is of afschaffing gepaard gaat met een budgettaire opbrengst of kosten of op z'n

minst een beredenering wordt gegeven waarom wel / geen budgettaire opbrengst wordt verwacht, zou dit geen rol mogen spelen in de beleidsmatige afweging.

- In ogenschouw nemende dat de fiscale eenheid louter een administratieve behandeling betreft van een belastingplichtige en daarmee nauwelijks effecten heeft op de totaalwinst van het concern behoeft de suggestie dat het afschaffen van de fiscale eenheid budgettaire ruimte zou opleveren nadere toelichting. Een onderneming die wordt gedreven in één entiteit zal in beginsel dezelfde totaalwinstbelastingdruk ervaren als een vergelijkbare onderneming die wordt gedreven als een groep bestaande uit twee of meer entiteiten. Er wordt dus geen fiscaal voordeel genoten, en zou er dus geen opbrengst te verwachten zijn bij afschaffing van de fiscale eenheid. Er is behoefte aan meer uitleg waarom afschaffing van de fiscale eenheid leidt tot een budgettaire opbrengst en de omvang daarvan.
- Die analyse zou ook moeten ingaan op de effecten in economische zin. Welke bedrijfseconomische gevolgen heeft de afschaffing van de fiscale eenheid voor de concernvorming van de onderneming? Wat betekent het voor bijvoorbeeld investeringen als concernvorming minder gemakkelijk wordt? Wat zijn de versturende effecten van de fiscale behandeling op de bedrijfsorganisatie?

Oplossingsrichting 3. Verlies- of winstoverdrachtregeling

Terecht wordt opgemerkt dat een belangrijk voordeel van de fiscale eenheid is de mogelijkheid om resultaten binnen de groep te verrekenen. Tegelijkertijd focust een systeem van verlies- of winstoverdracht daarmee slechts één van de kenmerken van de fiscale eenheid. Het doet geen recht aan eerder benoemde kenmerken van de fiscale eenheid:

- er is sprake van één belastingplichtige, waardoor onderlinge transacties als gevolg van consolidatie niet zichtbaar zijn;
- belastbare resultaten van verschillende onderdelen van het concern kunnen worden gesaldeerd;
- overdracht, herstructurering, hergroepering of splitsing binnen de fiscale eenheid is eenvoudig en zonder fiscale consequenties.

Na bestudering van de andere regimes in Europa concluderen wij dat er geen ander regime in Europa bestaat dat beter aansluit bij de bedrijfseconomische realiteit van de ondernemer dan de Nederlandse fiscale eenheid. Ook regimes waarbij enkel sprake is van verlies- of winstoverdracht zijn minder effectief in het bereiken van dat doel en blijken overigens zeer complex (bijvoorbeeld in het VK). Ervaringen van onze leden in die landen zijn niet erg positief in vergelijking met de Nederlandse situatie. Dit wordt niet veroorzaakt door een permanent financieel voordeel, maar door de administratieve behandeling en complexiteit.

In het document wordt gesteld dat de Europese rechter een verlies- of winstoverdrachtregeling verenigbaar acht met het EU-recht. Uiteraard past daarbij de opmerking dat het sterk afhankelijk is van de wijze waarop een dergelijke regeling wordt vormgegeven. Gelet op de jurisprudentie kleven aan de groepsregelingen van andere EU-lidstaten ook Europeesrechtelijke risico's. Professor Smit⁴ schrijft in zijn position paper dat met een nieuw groepsregime de EU-rechtelijke onzekerheid niet wegneemt. Dat zou goed in kaart moeten worden gebracht voor de vraag of Nederland er wel iets mee wint door over te stappen op een ander regime. Het voordeel van de Nederlandse fiscale eenheid is dat we eventuele risico's kennen en dat die bovendien net zijn gerepareerd. Bij een nieuw regime is onbekend welke risico's je binnenhaalt. De risico's van

⁴ www.tweedekamer.nl

een buitenlands groepsregime ten opzichte van het Nederlandse fiscale eenheidsregime hangen samen met het winstbelastingstelsel waarvan dat regime deel uitmaakt. Het fiscale eenheidsregime of een ander groepsregime *an sich* leiden niet tot Europeesrechtelijke onzekerheden.

Naar ons oordeel zal een verlies- of winstoverdrachtregeling negatieve gevolgen hebben voor het Nederlandse ondernemersklimaat. In het keuzedocument wordt terecht gewezen op de gevolgen voor de toepassing van de regels rond bedrijfsopvolging, innovatiebox, tariefopstapje, etc. Maar ook onderlinge transacties worden fiscaal relevanter. De kwalificatie in het schematisch overzicht is hier ‘neutraal’ maar zou naar ons oordeel ‘negatief’ moeten zijn.

De administratieve lasten voor ondernemers zullen stijgen, onder meer doordat onderlinge transacties meer aandacht zullen opeisen. De uitvoeringskosten zullen oplopen, mede als gevolg van overgangsproblematiek. De kwalificatie in het schematisch overzicht is hier ‘neutraal’ maar zou naar ons oordeel ‘negatief’ moeten zijn.

Bovendien kan het inweven van een buitenlands regime in onze Nederlandse wetgeving zeer complex blijken, nog los van de onvermijdelijke overgangsproblematiek. In het document staat expliciet dat het overstappen naar een verlies- of winstoverdrachtregeling ingrijpende gevolgen zal hebben voor zowel ondernemers als Belastingdienst. De kwalificatie in het schematisch overzicht is hier ‘neutraal’ maar zou naar ons oordeel ‘negatief’ moeten zijn.

Tot slot zou het goed zijn als het ministerie uitwerkt wat de budgettaire gevolgen zullen zijn van een overgang van het huidige systeem naar deze oplossingsrichting en meer toelichting geeft over hoe zij de structuur van dit systeem zou willen ontwerpen. Het is voor VNO-NCW en MKB-Nederland nagenoeg onmogelijk om commentaar te geven op deze oplossingsrichting aangezien in het consultatiedocument de contouren van dit systeem niet zijn uitgewerkt. Voor een evenwichtige beoordeling is noodzakelijk dat alternatieve regimes eerst verder worden uitgewerkt. Daarbij zou ook gekeken moeten worden naar andere regimes in Europa.

Vraag 3

Welk systeem heeft uw voorkeur en waarom: een systeem van winstoverdracht of een systeem van verliesoverdracht?

Vraag 4

Bestaat naast invoering van een systeem van verlies- of winstoverdracht ook nog behoefte aan een extra interne reorganisatiefaciliteit (dus naast de bestaande faciliteiten, zoals met betrekking tot fusies en splitsingen)? Zo ja, welke suggesties heeft u voor een aanvullende reorganisatiefaciliteit, rekening houdend met de gestelde randvoorwaarden voor een nieuwe groepsregeling?

Voor ondernemers is het uitgangspunt dat het regime aansluit bij de bedrijfseconomische realiteit van de onderneming. Zoals aangegeven doet een verlies- of winstoverdrachtregeling dat slechts in beperkte mate. Het is zeer gewenst dat er ook rekening wordt gehouden met het fiscaal geruisloos kunnen toepassen van reorganisaties, overdracht van vermogensbestanddelen, interne herstructureringen e.d. Een verliesoverdrachtregeling oogt op het eerste gezicht het meest gebruikelijk in andere landen. Wij zouden graag meer toelichting zien op vormgeving van beide varianten en welk voor- en nadelen daaraan verbonden zijn.

Vraag 5

Wat heeft uw voorkeur en waarom: een aangifte vennootschapsbelasting per afzonderlijk (tot de fiscale groep behorend) lichaam of een gezamenlijke aangifte van alle tot de fiscale groep behorende lichamen door een aangewezen lichaam van de fiscale groep?

Het is evident dat meer aangiften vennootschapsbelasting niet in het belang is van zowel ondernemers als Belastingdienst. Voor iedere entiteit moet een afzonderlijke fiscale winstberekening worden opgesteld. Daarbij dient ook in aanmerking te worden genomen dat binnen de huidige fiscale eenheid *transfer pricing* vereisten (o.a. documentatieverplichtingen en *at arms length* toetsing transacties) een beperktere rol spelen. Bij het vervallen van de fiscale eenheid zullen de administratieve lasten voor ondernemers aanzienlijk toenemen. Ondernemers geven de voorkeur aan een gezamenlijke aangifte.

Vraag 6

Verdient het naar uw mening de voorkeur om belastingplichtigen steeds een keuze te geven om de nieuwe groepsregeling toe te passen (optionele regeling), in plaats van een regeling die bepaalt dat de groepsregeling verplicht geldt als aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan (verplichte regeling)?

Indien u de voorkeur geeft voor een optionele groepsregeling, bent u dan van mening dat op ieder moment kan worden verzocht om de toepassing respectievelijk beëindiging van de fiscale groepsregeling, of zou de fiscale groepsregeling juist verplicht moeten worden toegepast voor een wettelijk vastgestelde periode? Hoe beoordeelt u zo'n regeling op basis van de gestelde randvoorwaarden?

Ondernemers hebben behoefte aan flexibiliteit en geven daarom de voorkeur aan een optioneel regime zoals dat ook nu het geval is bij de fiscale eenheid. Het optionele karakter van het huidige regime is geen Europeesrechtelijk risico.

Oplossingsrichting 4. Grensoverschrijdende groepsregeling met objectvrijstelling

De suggestie van een grensoverschrijdende groepsregeling met objectvrijstelling is interessant maar niet onomstreden. Wij zien de weerstand die dit voorstel oproept bij het ministerie, met name uit vrees voor fiscale mismatches en budgettaire derving. Tegelijk lezen wij dat in het voorstel van de Nederlandse Orde van Belastingadviseurs geen sprake zou zijn van internationale mismatches en dat een budgettaire derving niet nodig is. Kennelijk lopen de meningen uiteen. Het bedrijfsleven vraagt om een goedwerkende groepsregeling maar verzet zich tegen wetgeving die leidt tot fiscale mismatches. Zolang niet uitgemaakt is wat de precieze complicaties zijn van onderhavig voorstel is nog geen definitief oordeel te geven. Wel verwachten wij dat de administratieve lasten voor het nationaal opererende bedrijfsleven minder negatief zijn dan nu geschetst in het schematisch overzicht.

Helaas wordt in onderhavig document niet ingegaan op de suggesties die zijn gedaan door de heer Smit in zijn position paper⁵. Het zou interessant zijn te vernemen hoe het ministerie aankijkt tegen de ideeën rond de grensoverschrijdende fiscale eenheid *light* of zogenoemde 'omgekeerde aanpak'. Die omgekeerde aanpak sluit 'cherry picking' uit en heeft als voordeel dat het mkb niet wordt getroffen door reparatiewetgeving.

⁵ www.tweedekamer.nl met verwijzing naar D.S. Smit, Kwade wolk boven het fiscale-eenheidsregime: valt het tij nog te keren?, *Maandblad Belasting Beschouwingen*, 2018/1, blz. 13-19.

Vraag 7

Zijn er nog andere (in andere landen bestaande) varianten van een grensoverschrijdende fiscale eenheid denkbaar als alternatief? Zo ja, hoe beoordeelt u deze alternatieve regeling(en) in het licht van de hiervoor geschetste randvoorwaarden voor een nieuwe groepsregeling?

Behoud van de fiscale eenheid voldoet aan de geschetste randvoorwaarden. Ons is niets bekend over een grensoverschrijdende fiscale eenheid in het buitenland. VNO-NCW en MKB-Nederland hebben gekeken naar 13 groepsregimes in Europa⁶ en deze vergeleken op relevante kenmerken. De consolidatieregimes zijn niet toegankelijk voor een buitenlandse entiteit, tenzij via een vaste inrichting in het betreffende land. Wel is er een mogelijkheid in Oostenrijk en Denemarken om onder omstandigheden kwalificerende buitenlandse entiteiten mee te nemen in de consolidatie.

Het Deense systeem kent een vrijwillige opname voor buitenlandse gelieerde entiteiten, maar dan wel voor minimaal 10 jaar. Entiteiten zijn gelieerd als er sprake is van “*controlled entity*”, dat wil zeggen dat er wordt aangesloten bij vennootschappelijke criteria (bijvoorbeeld >50% stemrechten). Als wordt gekozen voor opname van de internationale entiteiten, dan is het verplicht om alle entiteiten op te nemen waarin een “*controlling interest*” bestaat.

Het Oostenrijkse systeem laat alleen bepaalde buitenlandse kwalificerende entiteiten toe. Er moet in ieder geval sprake zijn van directe EU-dochters met een rechtsvorm vergelijkbaar aan de Oostenrijkse. Bovendien moet er een verdrag voor administratieve coöperatie zijn. Binnen het Oostenrijkse systeem moeten alle resultaten van de entiteiten in de consolidatie eerst afzonderlijk worden vastgesteld en moeten alle transacties tussen deze entiteiten aan alle transfer pricing formaliteiten voldoen.

Vraag 8

Op welke wijze zou u de structurele budgettaire derving van de invoering van een grensoverschrijdende groepsregeling met objectvrijstelling willen dekken?

Naar ons oordeel is het geen uitgemaakte zaak dat er een structurele budgettaire derving ontstaat. Dat hangt uiteraard af van de vormgeving en de mate waarin de wetgever via flankerende maatregelen treft ter voorkoming van een budgettaire derving. De inzet zou wat VNO-NCW en MKB-Nederland moeten zijn om te komen tot een robuuste fiscale concernregeling met behoud van de consolidatiegedachte zonder versmalling of verbreding van de Nederlandse vennootschapsbelastinggrondslag.

Vraag 9

Zijn er naar uw mening nog andere aandachtspunten dan die hiervoor reeds zijn genoemd waarmee in dit stadium (voor het bepalen van de juiste oplossingsrichting) rekening zou moeten worden gehouden?

Wij zijn van mening dat afschaffing van de fiscale eenheid schadelijk is voor het Nederlandse ondernemersklimaat. Het zou daarom goed zijn als het ministerie aangeeft op welke manier dit kroonjuweel behouden kan blijven, en onderzoek doet naar mogelijkheden om de houdbaarheid van de fiscale eenheid te verbeteren.

⁶ Nederland, Spanje, Frankrijk, Duitsland, Denemarken, Portugal, Italië, Oostenrijk, Polen, Verenigd Koninkrijk, Zweden, België en Noorwegen.

Schematisch overzicht

Op bladzijde 8 van het keuzedocument is onderstaand schematisch overzicht opgenomen.

	Afschaffen fiscale eenheid	Huidige regime inclusief spoedreparatie	Verlies- of winstoverdracht-regeling	Grensoverschrijdende groepsregeling met objectvrijstelling
Robuust en juridisch bestendig, w.o. EU-recht	groen	oranje	groen	rood
Bijdrage aan ondernemersklimaat	oranje	groen	grijs	groen
Gevolgen voor administratieve lasten bedrijfsleven	grijs	grijs	grijs	rood
Overgangs-problematiek	wit	grijs	grijs	grijs

groen = positief
 grijs = neutraal
 oranje = licht negatief
 rood = negatief
 wit = niet van toepassing

Wij hebben moeite met de wijze van presenteren. Naast de kwalificatie ‘neutraal’, is gekozen voor één gradatie ten positieve, en twee gradaties ten negatieve. De beoordeling van de verschillende varianten zou meer gebalanceerd in beeld kunnen worden gebracht. Gelet op ons commentaar komen wij tot het volgende schematisch overzicht.

	Afschaffen fiscale eenheid	Huidige regime inclusief spoedreparatie	Verlies- of winstoverdracht-regeling	Grensoverschrijdende groepsregeling met objectvrijstelling
Robuust en juridisch bestendig, w.o. EU-recht	donkergroen	oranje	grijs	rood
Bijdrage aan ondernemersklimaat	oranje	lichtgroen	oranje	donkergroen
Gevolgen voor administratieve lasten bedrijfsleven	rood	lichtgroen	rood	oranje
Overgangs-problematiek	oranje	groen	oranje	grijs

donkergroen = positief
 lichtgroen = licht positief
 grijs = neutraal
 oranje = licht negatief
 rood = negatief